EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 8.11.2016.
COM(2016) 713 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par ELGF izdevumiem

Agrīnās brīdināšanas sistēma Nr. 8-10/2016

SATURS

TOC

1. Ievads 3
2. ELGF piešķirtie ieņēmumi 3
3. Piezīmes par ELGF 2016. gada budžeta provizorisko izpildi 4
4. ELGF piešķirto ieņēmumu izpilde 6
5. Secinājumi 7

1. PIELIKUMS ELGF APROPRIĀCIJU PROVIZORISKAIS IZLIETOJUMS LĪDZ 31.8.2016.

1. IEVADS

Šajā ziņojumā ir izklāstīta Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) 2016. gada budžeta provizoriskā izpilde. Konkrētāk, 1. pielikumā ir sniegts salīdzinājums starp ELGF budžeta faktisko izpildes līmeni laikposmā no 2015. gada 16. oktobra līdz 2016. gada 31. augustam un prognozēto izdevumu profilu. Minētais profils ir noteikts, piemērojot rādītāju budžeta apropriācijām. Attiecīgais rādītājs ir iegūts, pamatojoties uz 28. panta noteikumiem Regulā (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību[1].

2. ELGF PIEŠĶIRTIE IEŅĒMUMI

Pamatojoties uz Regulas (ES) Nr. 1306/2013 43. panta noteikumiem, ieņēmumus, kas gūti no atbilstības noskaidrošanas lēmumos noteiktām finanšu korekcijām, no pārkāpumiem un no piena nodevas, uzskata par piešķirtajiem ieņēmumiem ELGF izdevumu finansēšanai. Saskaņā ar šiem noteikumiem piešķirtos ieņēmumus var izmantot, lai finansētu visus ELGF izdevumus. Ja daļu no šiem ieņēmumiem budžeta gada laikā neizmanto, šo daļu automātiski pārnes uz nākamo budžeta gadu[2]. Jānorāda, ka 2016. budžeta gads ir pēdējais gads, kad tiek iekasēti ieņēmumi no piena nodevas, jo 2015. gada 31. martā piena kvotas tika atceltas.

ELGF 2016. gada budžetā ietilpst: Komisijas jaunākās aplēses par apropriācijām, kas vajadzīgas, lai finansētu tirgus pasākumiem un tiešajiem maksājumiem paredzētos izdevumus, un aplēses par piešķirtajiem ieņēmumiem, kurus paredzēts iekasēt attiecīgā budžeta gada laikā, kā arī pārnestais piešķirto ieņēmumu atlikums, kas pieejams no iepriekšējā budžeta gada. Priekšlikumā par ELGF 2016. gada budžeta apropriācijām Komisija ņēma vērā paredzamos kopējos piešķirtos ieņēmumus un 2016. gada budžetam pieprasīja apropriācijas tādā apmērā, kāds aprēķināts, no aplēstajām vajadzībām atņemot aplēstos piešķirtos ieņēmumus. Budžeta lēmējinstitūcija pieņēma ELGF budžetu, ņemot vērā paredzamos piešķirtos ieņēmumus.

ELGF 2016. gada budžeta sagatavošanas laikā Komisija pieejamo piešķirto ieņēmumu kopsummu aplēsa EUR 2980 milj. apmērā. Konkrēti:

– piešķirtie ieņēmumi, ko paredzēts gūt 2016. budžeta gadā, tika aplēsti EUR 2090 milj. apmērā, ieņēmumi, ko paredzēts gūt no atbilstības noskaidrošanas rezultātā veiktajām korekcijām un no pārkāpumiem, tika aplēsti attiecīgi EUR 1125 milj. un EUR 155 milj. apmērā, ieņēmumi no piena nodevas tika aplēsti EUR 810 milj. apmērā,

– piešķirto ieņēmumu apjoms, ko paredzēts pārnest no 2015. budžeta gada uz 2016. budžeta gadu, tika aplēsts EUR 890 milj. apmērā.

Komisija 2016. gada budžetā sākotnēji aplēstos ieņēmumus EUR 2980 milj. apmērā atvēlēja šādām shēmām:

---

1 OV L 347, 20.12.2013., 549. lpp.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, proti, tās 14. pantā, noteikts, ka iekšējos piešķirtos ieņēmumus pārnes tikai par vienu gadu. Lai nodrošinātu pareizu budžeta pārvaldību, šie piešķirtie ieņēmumi parasti tiek izmantoti pirms attiecīgajam budžeta pantam nobalsotajām apropriācijām.

– EUR 600 milj. augļu un dārzeņu nozarē izveidoto ražotāju organizāciju darbības fondiem,

– EUR 2380 milj. pamata maksājuma shēmai.

Budžeta lēmējinstitūcija nobalsoja par apropriācijām šīm shēmām saskaņā ar Komisijas priekšlikumu. Nobalsoto apropriāciju un iepriekš minēto piešķirto ieņēmumu summa ir šāda:

– EUR 898 milj. augļu un dārzeņu nozarē izveidoto ražotāju organizāciju darbības fondiem,

– EUR 18 307 milj. pamata maksājuma shēmai.

1. pielikumā, kurā apkopota 2016. gada budžeta provizoriskā izpilde laikposmā līdz 2016. gada 31. augustam, budžeta apropriācijās, kas pantu līmenī norādītas augļu un dārzeņu nozarei un atsaistītajiem tiešajiem maksājumiem, iepriekš minētie piešķirtie ieņēmumi nav ņemti vērā. Tās ir šiem pantiem nobalsotās apropriācijas attiecīgi EUR 611,8 milj. un EUR 34 269,2 milj. apmērā. Pieskaitot šiem pantiem piešķirtos ieņēmumus, 2016. gada budžetā paredzētā kopsumma augļu un dārzeņu nozarē ir EUR 1211,8 milj., bet atsaistīto tiešo maksājumu jomā EUR 36 649,2 milj.

3. PIEZĪMES PAR ELGF 2016. GADA BUDŽETA PROVIZORISKO IZPILDI

Budžeta provizoriskā izpilde laikposmā no 2015. gada 16. oktobra līdz 2016. gada 31. augustam, kas apkopota 1. pielikumā, ir salīdzināta ar izdevumu profilu, kura pamatā ir atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1306/2013 28. pantam noteiktais rādītājs. Turpinājumā sniegtas īsas piezīmes par dažiem budžeta pantiem, kuros redzamas ievērojamākās atšķirības starp 2016. gada budžeta faktisko un paredzēto izpildes līmeni.

3.1. Tirgus pasākumi

Intervencei lauksaimniecības tirgos paredzēto apropriāciju izlietojums atbilstoši rādītājam 2016. gada 31. augustā bija par EUR 158,6 milj. augstāks salīdzinājumā ar nobalsoto budžeta apropriāciju līmeni. Šo atšķirību palielina augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju darbības fondiem piešķirto ieņēmumu tehniskā ietekme, turpretī rādītāju par laikposmu līdz 2016. gada 31. augustam piemēro tikai nobalsotajam budžetam (NB: sīkāku informāciju sk. iepriekš 2. punktā).

Ja šo ietekmi neņemtu vērā, būtu vērojama nepietiekama izpilde aptuveni EUR 272,5 miljonu apmērā, ko ir radījušas izpildes tendences galvenokārt augļu un dārzeņu un dzīvnieku izcelsmes produktu nozarē.

3.1.1. Augļi un dārzeņi (+ EUR 189,0 milj. salīdzinājumā ar nobalsotajām apropriācijām)

Kā norādīts iepriekš, šāds izpildes līmenis izskaidrojams galvenokārt ar izdevumiem par ražotāju organizāciju darbības fondu shēmu, kuru finansē gan ar nobalsotajām apropriācijām, gan ar piešķirtajiem ieņēmumiem.

1. pielikuma provizoriskās izpildes tabulas zemsvītras piezīmē* norādīts, kāda būtu situācija tad, ja rādītājs būtu ticis piemērots visām šā panta apropriācijām, tostarp piešķirtajiem ieņēmumiem EUR 600 milj. apmērā. Ja rādītājs būtu ticis piemērots visam paredzētajam finansējumam (EUR 1211,8 milj.), kas būs pieejams šim pantam, veidotos nepietiekama apropriāciju izpilde – EUR 272,6 milj. apmērā.

Šo ietekmi rada tām dažādajām shēmām paredzētā finansējuma lēnāka apguve, kuras finansē no šā panta līdzekļiem. To krīzes pasākumiem paredzēto budžeta

apropriāciju apguves tempu, kuras pieejamas ražotāju organizācijām izveidotajiem darbības fondiem un citiem pasākumiem augļu un dārzeņu nozarē, nebija iespējams ticami novērtēt. Tādējādi tas, iespējams, atšķirsies no pieņemtajiem izlietojuma profiliem, uz kuriem pamatojas šiem posteņiem noteiktais rādītājs.

Šobrīd, tā kā joprojām ievērojamas summas paliek izdevumu prognozēs līdz gada beigām, šo situāciju uzskata par īslaicīgu. Komisijas dienesti cieši uzrauga šā panta izpildi.

3.1.2. Piens un piena produkti (– EUR 135,2 milj.)

Šā panta izpildes līmenis ir saistīts galvenokārt ar lopkopības nozarēm atvēlētā mērķtiecīgā atbalsta īstenošanas un piemērošanas gaitu. Mērķtiecīgā atbalsta shēmai paredzētās apropriācijas EUR 420 milj. apmērā ir iekļautas budžeta postenī 05 02 12 99 "Citi pasākumi (piens un piena produkti)". Tomēr, tā kā dalībvalstis var nolemt daļu šā atbalsta piešķirt lopkopības nozaru ražotājiem, šā panta apropriāciju izlietojums būs mazāks aptuveni par EUR 106 miljoniem un būs jāparedz vajadzīgie pārvietojumi, lai segtu citos pantos deklarētos izdevumus.

Attiecībā uz mērķtiecīgā atbalsta īstenošanas kopējo summu līdz termiņa beigām, kas ir 2016. gada 30. jūnijā, pieejamās apropriācijas ir tikušas gandrīz pilnībā izmantotas (izdevumi sasniedza EUR 414,7 miljonus jeb 98,7 % no kopējā piešķīruma).

Šā panta apropriāciju nepietiekamās izpildes atlikusī daļa veidojusies no apvienotas ietekmes, ko radījusi programmā skolu apgādei ar pienu un uzglabāšanas shēmās paredzētā finansējuma lēnāka apguve.

3.1.3. Liellopu un teļa gaļa (+ EUR 30,1 milj.), aitas un kazas gaļa (+ EUR 1,8 milj.) un cūkgaļa, olas un mājputni (+ EUR 74,8 milj.)

Šo pantu izpildes pārsniegums ir pretstats nepilnīgai izpildei pienu un piena produktu nozarē, ko izraisīja lopkopības nozarēm atvēlētā mērķtiecīgā atbalsta piemērošana. Šajās nozarēs deklarētos izdevumus segs, pārvietojot apropriācijas, kas šim pasākumam pieejamas 05 02 12. pantā.

3.2. Tiešie maksājumi

Tiešajiem maksājumiem paredzēto apropriāciju izlietojums salīdzinājumā ar rādītāja līmeni 2016. gada 31. augustā bija par EUR 4793,5 milj. mazāks.

3.2.1. Atsaistītie tiešie maksājumi (– EUR 5195,5 milj. salīdzinājumā ar nobalsotajām apropriācijām)

Attiecībā uz nobalsotajām apropriācijām šis izpildes līmenis faktisko situāciju neatspoguļo pilnībā, jo izdevumus par pamata maksājuma shēmu finansē gan ar nobalsotajām budžeta apropriācijām, gan ar šai shēmai 2016. gada budžetā piešķirtajiem ieņēmumiem (NB: sīkāku informāciju sk. 2. punktā). Šis izpildes līmenis iegūts, periodam līdz 2016. gada 31. augustam noteikto rādītāju piemērojot nobalsotajām budžeta apropriācijām, kurās šim pantam piešķirtie ieņēmumi nav iekļauti.

1. pielikuma provizoriskās izpildes tabulas zemsvītras piezīmē* norādīts, kāda būtu situācija, ja rādītājs būtu ticis piemērots kopējām apropriācijām, kas saskaņā ar prognozēm būs pieejamas atsaistīto tiešo maksājumu finansēšanai. Ja rādītājs būtu ticis piemērots kopējam finansējumam EUR 36 649,2 milj. apmērā, kas saskaņā ar

prognozēm būs pieejams atsaistītajiem tiešajiem maksājumiem, rastos nepietiekama apropriāciju izpilde – EUR 7573,1 milj. apmērā.

Šī būtiskā atšķirība atsaistītajiem tiešajiem maksājumiem paredzētā budžeta izpildē galvenokārt ir saistīta ar pārejošu administratīvu aizkavēšanos, kas vairākās dalībvalstīs vērojama reformēto tiešo maksājumu shēmu īstenošanas pirmajā gadā. Kopš 2016. gada 31. maija ir ievērojami pieaugusi dalībvalstu atsaistīto tiešo atbalstu izpildes dinamika, un šobrīd ir samaksāti 79 % no pieejamām apropriācijām, tostarp piešķirtie ieņēmumi.

Komisija turpina uzraudzīt dalībvalstu izpildes līmeni un prognozes par gaidāmajiem izdevumiem. Šobrīd, ņemot vērā, ka izņēmuma kārtā netiks piemēroti samazinājumi par maksājumiem, kas veikti pēc 30. jūnija, bet pirms 2016. gada 16. oktobra, Komisija uzskata šo atšķirību par īslaicīgu un sagaida, ka atsaistītie tiešie maksājumi tiks īstenoti, kā paredzēts 2016. gada budžetā.

3.2.2. Citi tiešie maksājumi (– EUR 402,1 milj. salīdzinājumā ar nobalsotajām apropriācijām)

Šis pārējiem tiešajiem maksājumiem atvēlētā budžeta izpildes pārsniegums salīdzinājumā ar noteiktā rādītāja izdevumu profilu ir radies no tā nepietiekamā izlietojuma — galvenokārt brīvprātīgajam saistītajam atbalstam —, kuru kompensē izpildes pārsniegums mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā.

Vairākām dalībvalstīm pirmajā īstenošanas gadā radušies administratīvas dabas pagaidu kavējumi, kas ir par iemeslu brīvprātīga saistītā atbalsta lēnākai apguvei.

Attiecībā uz mazo lauksaimnieku atbalsta shēmu 2016. gada budžetā nebija iekļautas nekādas apropriācijas šim budžeta postenim, jo vajadzību summas nebija iespējams ticami aplēst. Šo shēmu finansē no summām, kas pieejamas pārējām tiešo maksājumu shēmām. Līdz 2016. gada 31. augustam deklarētie izdevumi šajā postenī sasniedza aptuveni EUR 905 miljonus un tika segti ar pārvietojumiem no citiem posteņiem, no kuriem finansē tiešo maksājumu shēmu.

Komisija cieši uzrauga brīvprātīgā saistītā atbalsta izdevumu apguves dinamiku.

4. ELGF PIEŠĶIRTO IEŅĒMUMU IZPILDE

Tabulā 1. pielikumā redzams, ka 2016. gada 31. augustā bija iekasēti piešķirtie ieņēmumi EUR 2497 milj. apmērā. Konkrēti:

– ieņēmumi no korekcijām, kas pamatojas uz grāmatojumu noskaidrošanas un atbilstības noskaidrošanas lēmumiem, bija EUR 1583,7 miljoni,

– ieņēmumi no pārkāpumiem bija EUR 98,9 milj., un šeit paredzams, ka līdz budžeta gada beigām tiks iekasētas papildu summas, un

– patlaban ir iekasēta lielākā daļa ieņēmumu no piena nodevas, un to kopējā summa ir aptuveni EUR 814,5 miljoni,

visbeidzot, piešķirto ieņēmumu summa, kas pārnesta no 2015. gada uz 2016. gadu, bija EUR 896,4 miljoni.

Tādēļ piešķirto ieņēmumu apjoms, kas pieejams ELGF izdevumu finansēšanai, 2016. gada 31. augustā bija EUR 3393,4 miljoni, un ir paredzams, ka līdz budžeta gada beigām tiks iekasētas no pārkāpumiem piešķirto ieņēmumu papildu summas.

5. SECINĀJUMI

ELGF 2016. gada budžeta apropriāciju provizoriskā izpilde laikposmā līdz 2016. gada 31. augustam liecina, ka ikmēneša maksājumi dalībvalstu izdevumu atlīdzināšanai ir par aptuveni EUR 4572,4 milj. mazāki nekā budžeta izpildes izdevumu profils, kas pamatojas uz rādītāju. Šī būtiskā atšķirība gandrīz pilnībā ir radusies sakarā ar pārejošu aizkavēšanos tiešo maksājumu izmaksāšanā lauksaimniekiem.

Jau ir pieejami piešķirtie ieņēmumi EUR 3393,4 milj. apmērā, un ir paredzams, ka 2016. gadā vēl tiks iekasētas papildu summas.

Patlaban Komisija sagaida, ka apropriāciju izlietojums tiešajiem maksājumiem būs tuvs tādam līmenim, kāds sākotnēji bija paredzēts 2016. gada budžeta sagatavošanas laikā. Turklāt Komisija uzskata, ka lielākas piešķirto ieņēmumu summas, kas pieejamas līdz gada beigām, būs pietiekamas, lai ne tikai segtu budžeta plaisu starp vajadzībām un nobalsotajām apropriācijām, bet arī radītu atlikumu, kas pieejams pārnešanai uz 2017. gada budžetu, kā paredzēts 2017. gada budžeta projektā, lai gan precīzu apjomu ticami aplēst vēl nevar.